CZASOPISMO ŚLĄSKIEJ IZBY BUDOWNICTWA

Forum Budownictwa Śląskiego

www.izbabud.pl

(58) 2020 ISSN 1643-6350

ŚLĄSKA IZBA BUDOWNICTWA

Pracowity 2019 rok

– str. 8

WYDZIAŁ ARCHITEKTURY POLITECHNIKI ŚLĄSKIEJ

Sztuka i dizajn

– str. 13-20

PRAWO W BUDOWNICTWIE

Przyczyny opóźnień w realizacji inwestycji budowlanych

– str. 21

Z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych
spokoju i radości w otoczeniu rodziny i bliskich.
Jednocześnie życzę Państwu,
aby ten trudny czas stał się początkiem odnowy
i przewartościowania wewnętrznego.

Mariusz Czyszek
Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa

W NUMERZE:

DZIAŁANIA RZĄDU
Polacy są ludźmi pracowitymi, przedsiębiorczymi i kreatywnymi
Rozmowa z minister rozwoju **Jadwigą Emilewicz** 4

„Program dla Śląska" zmieni profil gospodarczy regionu
Rozmowa z **Arturem Soboniem**, sekretarzem stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej 6

ŚLĄSKA IZBA BUDOWNICTWA
Sprawozdawcze Walne Zgromadzenie Pracowity rok 8

Śląska Izba Budownictwa – 2019 rok 9

TARGI BUDOWNICTWA
EXPO GLIWICE
21 Gliwickie Targi Budowlane
Największa impreza na Śląsku 11

POLITECHNIKA ŚLĄSKA WYDZIAŁ ARCHITEKTURY
Dr hab. inż. arch. **Klaudiusz Fross**, prof. PŚ
Atrakcyjne przestrzenie publiczne to zadowolenie użytkowników 13

Sztuka i dizajn w kampusie Politechniki Śląskiej 15

Posadź na ławce kolejnego BenchMana 17

Parklet Teatralna 4 w Katowicach zaprojektowali studenci Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej 18

Wystawa Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej na 4 Design Days w Europejskim Centrum Kongresowym i Spodku w Katowicach 19

PRAWO W BUDOWNICTWIE
Przyczyny opóźnień w realizacji inwestycji budowlanych 21

Na okładce: Budynek Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej w Gliwicach

Szanowni Państwo

Stanęliśmy przed największym kryzysem zdrowotnym i gospodarczym w współczesnej historii Polski i świata. Pisząc ten tekst czekamy na koncepcje Rządu w zakresie pakietu pomocowego. Aktualnie od 14 dni wiemy, że odwołane zostały wszelkie obszary naszej działalności gospodarczej, sytuacja ta bezpośrednio odbije się na mikrofirmach, które świadczą usługi i zatrudniają na etatach pracowników – czy do nich trafi jakakolwiek pomoc? Czy ogłoszą upadłość i bankructwo. Konsumpcyjny model rozwoju gospodarki może doprowadzić do znacznego przeszacowania wartości nieruchomości co może wywołać lawinowe bezrobocie.

Na razie jesteśmy na początku pandemii i zmiany zachowań społeczeństwa nikt nie jest w stanie wyznaczyć perspektywy czasowej tego stanu i rzeczywistych skutków dla nas. Pamiętajmy, że brak płynności i wsparcia finansowego mikro i małym firmom od projektowych do wykonawczych przewróci największego gracza rynkowego. Mam głęboką nadzieję, że wartości solidarności społecznej pozwolą nam przetrwać.

Nasze seminarium w Ustroniu zostało odwołane, natomiast tematyka, która miała być prezentowana i omawiana jest bardzo ważna i dotyka każdego obywatela – zarządców nieruchomości oraz wykonawców i producentów wyrobów budowlanych. Mam głęboką nadzieję, że uda nam się zamieścić materiały, które miały być prezentowane w Ustroniu na naszej stronie internetowej.

Kończąc, życzymy Państwu z okazji nadchodzących Świąt Wielkanocnych spokoju i radości w otoczeniu rodziny i bliskich. Jednocześnie życzymy Państwu, aby ten trudny okres stał się początkiem odnowy i przewartościowania wewnętrznego.

Mariusz Czyszek
Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa

CZASOPISMO ŚLĄSKIEJ IZBY BUDOWNICTWA
Forum Budownictwa Śląskiego
www.izbabud.pl

Wydawca: ŚLĄSKA IZBA BUDOWNICTWA

Rada Naukowa
dr hab. inż. arch. Klaudiusz Fross, kierownik Katedry RAr5, prof. PŚ, Dziekan Wydz. Arch. Pol. Śl.,
dr hab. inż. arch. Dorota Winnicka-Jasłowska, Prodziekan ds. Studenckich Wydz. Arch. Pol. Śl.
dr hab. inż. arch. Joanna Tymkiewicz, prezes PTE Polskiego Towarzystwa Ergonomicznego o/Gliwice
dr hab. inż. arch. Michał Tomanek
dr hab. inż. Beata Łaźniewska-Piekarczyk, adiunkt z habilitacją
dr hab. inż. Maciej Major, prof. PCZ

Rada Recenzentów
dr hab. inż. arch. Katarzyna Ujma-Wąsowicz, prof. nzw. w Pol. Śl., prezes TUP o/Katowice
dr hab. inż. arch. Krzysztof Rostański, prof. nzw. w Pol. Śl., Prodziekan ds. Organizacyjnych Wydz. Arch. Pol. Śl.
dr hab. inż. arch. Beata Majerska-Pałubicka, kierownik Katedry RAr2, prof. PŚ
dr hab. inż. arch. Beata Komar, prof. PŚ
dr hab. inż. arch. Beata Kucharczyk-Brus, prof. PŚ
dr hab. inż. arch. Jerzy Cibis, prof. PŚ
dr inż. Jacek Halbiniak
dr hab. inż. arch. Grzegorz Nawrot, prof. Pol. Śl.

Redaktor naczelny: Daniel Bienek
Adres redakcji: 40-074 Katowice, ul. Szeligiewicza 20 lok. I
telefon: 32 258 90 00, fax: 32 204 10 85
e-mail: izbabud@izbabud.pl
Skład, poligrafia: STP KorGraf, Katowice, tel. 32 354 09 88

Polacy są ludźmi pracowitymi, przedsiębiorczymi i kreatywnymi

Rozmowa
z minister rozwoju
JADWIGĄ EMILEWICZ

– Co obecne wskaźniki gospodarcze (stopa bezrobocia, poziom PKB itp.) mówią o kondycji polskiej gospodarki. Jak na nie reagują sami przedsiębiorcy?

– Polska gospodarka znajduje się obecnie w bardzo dobrej kondycji. Zgodnie z szacunkami Ministerstwa Rozwoju wzrost gospodarczy Polski kształtuje się na poziomie ok. 4,4 proc. w skali roku. Jego głównym motorem napędowym pozostaje popyt krajowy.

Optymizmem napawają również wstępne wyniki badania aktywności ekonomicznej ludności (BAEL). Potwierdziły one korzystny trend na polskim rynku pracy. Np. stopa bezrobocia w III kwartale 2019 r. wyniosła 3,1 proc. ludności aktywnej zawodowo, czyli mniej niż w II kwartale ub.r. i w analogicznym okresie dwa lata temu. Wówczas wyniosła ona odpowiednio 3,2 proc. i 3,8 proc. Historyczne rekordy bije również stopa bezrobocia rejestrowanego, która według stanu na koniec października ub.r. osiągnęła 5 proc., wobec 5,1 proc. notowanych we wrześniu 2019 r. oraz 5,7 proc. w analogicznym okresie w 2018 r. To wyniki nienotowane od początku transformacji, czyli od 1990 r.!

Te wskaźniki przekładają się na dobre nastroje, jakie panują wśród wielu polskich przedsiębiorców. W ub.r. ich zysk netto wzrósł o 2,9 proc. w ujęciu rocznym. W przychodach firm zwiększa się też udział eksportu. Rośnie również poziom inwestycji firm. Dane GUS dotyczące np. przedsiębiorstw niefinansowych, które zatrudniają minimum 50 osób, wskazują, że od stycznia do września ub.r. zwiększyły się one o 16 proc. w skali roku, osiągając poziom 104,5 mld zł.

– A branża budowlana?

– W ub. r. o kilka proc. produkcja sprzedana w sektorze budowlanym spadła. Warto jednak zauważyć, że wg GUS w okresie styczeń-październik 2019 r. oddano do użytkowania 164,6 tys. mieszkań, czyli o 10,8 proc. więcej niż dwa lata wcześniej. Na koniec października 2019 r. w budowie było ponad 833 tys. mieszkań, czyli o 3,6 proc. więcej niż w analogicznym okresie w 2018 roku.

Nasze analizy znajdują również potwierdzenie w prognozach, jakie docierają do nas z zagranicy. Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) podniosła prognozę wzrostu PKB Polski z 4,2 proc. do 4,3 proc. w 2019 r. oraz z 3,5 proc. do 3,8 proc. w 2020 roku. Jako minister rozwoju staram się jednak twardo stąpać po ziemi. Wiem, że przed nami jeszcze sporo pracy i wyzwań, z którymi w kolejnych latach będziemy musieli się zmierzyć. Wierzę jednak, że z powodzeniem.

– Według rankingu „fDi Magazine" Katowicka oraz Łódzka Specjalna Strefa Ekonomiczna znalazły się w ub.r. w grupie najatrakcyjniejszych stref na świecie (odpowiednio na 2. i 8. pozycji). Za co je wyróżniono i co to oznacza dla mieszkańców?

– To kolejny dowód tego, że jesteśmy narodem ludzi pracowitych, przedsiębiorczych i kreatywnych oraz otwartych na współpracę z zagranicznym biznesem. Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna (KSSE) została doceniona za to, że od początku 2018 r. zrealizowano w niej aż 66 nowych projektów, zaś na nowe inwestycje w różnych sektorach (m.in. motoryzacyjnym, metalurgicznym, chemicznym, tworzyw sztucznych i przetwórstwa spożywczego) przeznaczono przez ten czas aż 1,14 mld euro.

Z kolei Łódzką Specjalną Strefę Ekonomiczną doceniono za takie inicjatywy jak akcelerator StartUp Spark 2.0, Strefę RozwoYou czy też za wdrożenie technologii 5G. W 2018 r. jedna trzecia projektów inwestycyjnych w ŁSSE pochodziła od firm, które już tam działały i dalej chciały się rozwijać.

Bardzo nas cieszą oba wyróżnienia również dlatego, że w 2019 roku świętowaliśmy ćwierćwiecze istnienia Specjalnych Stref Ekonomicznych w Polsce; od września 2018 r. funkcjonują one w nowej formule – Polskiej Strefy Inwestycji (PSI). Warto również podkreślić, że spośród wszystkich europejskich stref tylko nasze znalazły się w pierwszej dziesiątce.

– Zmieńmy temat rozmowy. Z jakich form pomocy mogą obecnie skorzystać zarządcy nieruchomości (np. wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe) oraz osoby prywatne, aby oszczędzić energię?

– Wspólnoty i spółdzielnie mieszkaniowe mogą liczyć na wsparcie dot. efektywności energetycznej. Mogą się ubiegać o premię termomodernizacyjną i premię remontową.

Natomiast dla odbiorców indywidualnych mamy już kilka ofert. Jedną z nich jest – działający już od września 2018 r. – program „Czyste Powietrze", którym zawiaduje NFOŚiGW ora jego 16 oddziałów wojewódzkich. Program oferuje dofinansowanie wymiany starych i nieefektywnych źródeł ciepła na paliwo stałe na nowoczesne źródła ciepła spełniające najwyższe normy, (należą tu: OZE, węzeł cieplny, pompa ciepła, kocioł gazowy kondensacyjny, kocioł olejowy kondensacyjny, ogrzewanie elektryczne, kocioł na paliwo stałe czyli na węgiel lub biomasę). Można również uzyskać dofinansowanie na przeprowadzenie niezbędnych prac termomodernizacyjnych w budynku mieszkalnym. Maksymalna wysokość wsparcia wynosi 53 tys. zł. Do listopada 2019 r. złożono już ok. 100 tys. wniosków na łączną kwotę ponad 1 mld zł.

Odbiorcy indywidualni mogą również wnioskować o ulgę termomodernizacyjną w PIT. Polega ona na odliczeniu od podstawy obliczenia podatku kwoty do 53 tys. zł na wszystkie przedsięwzięcia termomodernizacyjnych w poszczególnych budynkach jednorodzinnych, których podatnik jest właścicielem lub współwłaścicielem. Z możliwości odliczenia mogą skorzystać podatnicy opodatkowujący swoje dochody według skali podatkowej lub według jednolitej stawki podatku (tzw. podatek liniowy) oraz opłacający ryczałt od przychodów ewidencjonowanych.

Do właścicieli i mieszkańców budynków jednorodzinnych skierowany jest również Program „Stop Smog". Obejmuje on wymianę lub likwidację kotłów na paliwo stałe, przyłączenie do sieci ciepłowniczej, elektroenergetycznej lub gazowej czy też ocieplenie budynków. Warto również zainteresować się programem wprowadzonym przesz dawny resort energii – „Mój prąd", który oferuje dofinansowanie instalacji fotowoltaicznych.

– Po gminach Skawina i Sucha Beskidzka, z rządowej pomocy w ramach Programu „Stop Smog" skorzysta Pszczyna (według WHO jedno z najbardziej zanieczyszczonych miast Unii Europejskiej)). Na czym polega to przedsięwzięcie? Które samorządy w najbliższym czasie będą mogły otrzymać podobne wsparcie?

– Adresatami tego programu są osoby zamieszkujące domy jednorodzinne na terenach, gdzie stężenie zanieczyszczeń powietrza przekracza normy UE. Do tej pory podpisano trzy porozumienia z gminami (Skawina, Sucha Beskidzka, Pszczyna), a kolejne dwa wnioski są w trakcie procedowania (Tuchów i Niepołomice). O wsparcie mogą ubiegać się wszystkie gminy, które spełniają wymagania określone w ustawie o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów. Wnioski są przyjmowane w trybie ciągłym, czyli do wyczerpania środków programu.

Jadwiga Emilewicz (rocznik 1974 r.) jest absolwentką Instytutu Nauk Politycznych Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Na Wydziale Studiów Międzynarodowych i Politycznych UJ otworzyła przewód doktorski. Jest stypendystką Uniwersytetu Oksfordzkiego oraz programu American Council on Germany, Dräger Foundation, ZEIT-Stiftung Ebelin und Gerd Bucerius. Od 2003 r. jest związana z Wyższą Szkołą Europejską im. ks. J. Tischnera w Krakowie. W latach 1999-2002 pracowała w Departamencie Spraw Zagranicznych Kancelarii Prezesa Rady Ministrów. W 2009 r. została kierownikiem Muzeum PRL-u w Krakowie.
Jadwiga Emilewicz w latach 2015–2018 była podsekretarzem stanu w Ministerstwie Rozwoju, w latach 2018–2019 ministrem przedsiębiorczości i technologii w pierwszym rządzie Mateusza Morawieckiego. 15 listopada 2019 r. została powołana na stanowisko ministra rozwoju w jego drugim gabinecie.
Jest autorką wielu publikacji naukowych. Zna język angielski, niemiecki i francuski.
Jadwiga Emilewicz jest również działaczką społeczną, (była m.in. prezesem Fundacji „Lepsza Polska").
Jeśli chodzi o życie prywatne jest matką trzech synów.

Rozmawiała:
AGNIESZKA ZIELIŃSKA
Zdjęcie: mat. prasowe

Wywiad przeprowadzony został przed epidemią koronawirusa w Polsce

„Program dla Śląska” zmieni profil gospodarczy regionu

Rozmowa z **ARTUREM SOBONIEM**, sekretarzem stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej

Po naszej rozmowie wiceminister otrzymał od premiera Mateusza Morawieckiego nominację na sekretarza stanu i pełnomocnika rządu ds. instrumentów finansowania rozwoju gospodarczego państwa w Ministerstwie Aktywów Państwowych. My rozmawialiśmy z Arturem Soboniem na krótko przed nominacją.

– Fundusze europejskie. Jak przedstawia się obecnie wykorzystanie funduszy europejskich przez Polskę w perspektywie czasowej 2014-2020? Jakie inwestycje zostały przede wszystkim dzięki nim wykonane i co było największą bolączką w ich realizacji? Które obszary kraju mogły liczyć na największe wsparcie?

– Liczba podpisanych umów do grudnia ub. r. wyniosła prawie 60 tys., a ich wartość to 437,6 mld zł. W tej kwocie udział funduszy UE to 265,8 mld zł. 80 proc. funduszy europejskich w obecnej perspektywie jest już wykorzystanych. Na co są przeznaczone fundusze w programach 2014-2020? Największe kwoty Polska inwestuje w infrastrukturę transportową (drogową i kolejową), ale największy wzrost wydatków nastąpi w sferze innowacyjności i wsparcia przedsiębiorców. Nadal finansujemy inwestycje w ochronę środowiska i energetykę, a także projekty z dziedziny kultury, edukacji, zatrudnienia czy przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu. Miasta wojewódzkie wraz z okalającymi je gminami otrzymają duże wsparcie na realizację wspólnych przedsięwzięć w zakresie dostępności komunikacyjnej. Ponadto fundusze sfinansują inwestycje w miastach, zwłaszcza projekty związane z kompleksową rewitalizacją, ekologicznym transportem miejskim, gospodarką niskoemisyjną. Wymogiem UE jest również rozwój tzw. inteligentnych specjalizacji, czyli skupienie się poszczególnych regionów na wybranych priorytetach polityki innowacyjnej.

Spośród 16 programów regionalnych zarządzanych przez Urzędy Marszałkowskie największy jest ten dla województwa śląskiego, to prawie 3,5 mld euro. Kolejne to programy dla województw małopolskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, łódzkiego, lubelskiego – po około 2,5 mld euro.

Ale wsparcie do regionów trafia przede wszystkim za pośrednictwem 6 krajowych programów operacyjnych. Najwięcej środków przeznaczono na Program Infrastruktura i Środowisko – ponad 27 mld euro. Priorytetami tego programu są: gospodarka niskoemisyjna, ochrona środowiska, rozwój infrastruktury technicznej kraju i bezpieczeństwo energetyczne.

Fundusze Europejskie wspierają też badania, rozwój innowacji, zwiększenie dostępności do Internetu, stworzenie przyjaznej dla obywatela e-administracji i wzrost konkurencyjności i innowacyjności makroregionu Polski Wschodniej.

Warto przypomnieć, że nasz rząd w 2015 r. rozpoczynał pracę od konieczności uratowania nierozliczonych środków z poprzedniej perspektywy finansowej, dlatego najpierw został przygotowany – a potem zrealizowany – plan naprawczy, który umożliwił zakup taboru kolejowego produkowanego przez bydgoskie zakłady PESA. Dziś realizacja programów współfinansowanych ze środków europejskich nie jest zagrożona.

– Na jaką pomoc Polska może liczyć w nowej perspektywie finansowej 2021-2027? I czego należy oczekiwać w związku z Brexitem?

– Polska i wszyscy członkowie nieformalnego klubu tzw. Przyjaciół Polityki Spójności w czasie negocjacji dotyczących propozycji budżetowych przedstawionych przez poprzedni skład Komisji Europejskiej zachęcali do ambitnego budżetu UE. Polska i 17 innych państw UE zaapelowało o większe pieniądze na politykę spójności w nowym budżecie UE na lata 2020–2027. Budżet UE, a zwłaszcza polityka spójności nie powinna być ograniczana, bo korzystają z niej nie tylko bezpośredni beneficjenci, ale wszystkie państwa UE. Wszystkie połączenia drogowe i kolejowe oraz transformacja energetyczna i klimatyczna służą całej Europie. Negocjacje wieloletnich ram finansowych trwają i prawdopodobnie zakończą się dopiero pod koniec 2020 roku, kiedy Prezydencję w Radzie UE sprawować będzie największy płatnik netto – Niemcy. Brexit będzie miał wpływ na negocjacje budżetowe, bo oznacza z pewnością niechęć do podnoszenia składki do budżetu. Oczywiście dużo będzie zależało także od ostatecznego kształtu relacji UK-UE.

– Omówmy szerzej Program „Mosty dla Regionów", zwłaszcza, że znacząco wpłyną na poprawę transportu w kraju. Warto przypomnieć, że niedawno miało miejsce w Katowicach podpisanie umowy dofinansowania przez rząd budowy mostu nad Odrą w powiecie raciborskim.

– „Mosty dla Regionów" to bardzo potrzebny program. Infrastruktura drogowa w Polsce jest rozbudowywana i modernizowana. Budowa mostów jest bardzo kosztowna i najczęściej pozostaje poza możliwościami finansowymi samorządów lokalnych. Koszt jednej inwestycji to przeciętnie kilkadziesiąt milionów złotych. W tej sytuacji pomocą jest rządowy program „Mosty dla Regionów". Jego wartość to 2,3 mld zł. Samorządy mogły ubiegać się o dotację na dofinansowanie zadań dotyczących przygotowania dokumentacji potrzebnej do wybudowania przeprawy mostowej i dróg dojazdowych. Dofinansowanie może wynosić nawet 80 proc. wartości przygotowania dokumentacji. O dotację wynoszącą również do 80 proc. samorządy będą mogły starać się także na samą budowę mostu. Na tym etapie inwestycji pieniądze będą pochodziły z Funduszu Dróg Samorządowych.

Zainteresowanie programem jest duże. Jednostki samorządu terytorialnego złożyły 75 wniosków na kwotę ponad 86 mln zł. Natomiast szacowany przez wnioskodawców koszt budowy wszystkich mostów, dla których złożono wnioski o dofinansowanie etapu przygotowania dokumentacji, to około 4,2 mld zł.

Złożone wnioski dotyczą inwestycji, które mają zostać zrealizowane w ciągu dwóch, trzech lat. Dofinansowanie w pierwszej kolejności etapu przygotowania dokumentacji dla inwestycji umożliwi dostosowanie wielkości dofinansowania do realnych kosztów danej inwestycji. To na etapie prac dokumentacyjnych jest określany kosztorys inwestycji, który determinuje ostateczne koszty budowy mostu.

Dobrze, że samorządy pokazały dużą aktywność w składaniu wniosków i teraz możemy oczekiwać na efekty prac projektowych, a w przyszłości na potrzebne mieszkańcom przeprawy.

– W grudniu ub.r. minęły 2 lata od ogłoszenia przez premiera Mateusza Morawieckiego „Programu dla Śląska", jednego z kluczowych projektów strategicznych realizowanych w ramach Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Przedstawmy go w liczbach. Dlaczego ma on tak wielkie znaczenie dla mieszkańców? Czy możemy pokusić się o podsumowanie już zrealizowanych działań i które z nich należy uznać za najważniejsze? Jakie inwestycje będą mieć miejsce w woj. śląskim w najbliższym czasie w ramach Programu dla Śląska?

– Dzięki zaangażowaniu wszystkich interesariuszy programu w gospodarce pracuje już 48 mld zł z 57 planowanych. Do „Programu dla Śląska" stale dochodzą nowe przedsięwzięcia i środki finansowe. Podczas październikowego Kongresu „Programu dla Śląska" – Rada Wykonawcza zdecydowała o dołączeniu 32 nowych przedsięwzięć o wartości 5 mld zł. Oznacza to, że teraz „Program dla Śląska" to 116 projektów o łącznej wartości 62 mld zł. Program ma charakter otwarty, więc w planach jest dołączanie do niego kolejnych inicjatyw. W październiku w Katowicach zostały podpisane również dwie umowy. Pierwsza z nich dotyczy budowy drogi ekspresowej S1 na odcinku Przybędza–Milówka. Chodzi o 8,5-kiometrową obwodnicę Węgierskiej Górki, na której budowę umowę z wykonawcą podpisała Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad. Projekt zakłada również powstanie dwóch tuneli pod masywem Białożyński Groń o długości 830 i 980 m. Druga umowa zawarta między PKP Polskie Linie Kolejowe SA, a zarządem województwa śląskiego dotyczy modernizacji linii kolejowej łączącej Cieszyn i Wisłę. Wartość inwestycji to ponad 565 mln zł, z czego 324 mln zł to dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego dla województwa śląskiego. 43 mln zł do tego przedsięwzięcia dołoży budżet państwa. Dzięki umowie zostaną zmodernizowane 23 perony na 19 stacjach i przystankach, zostanie także wymienionych 25 km torów, co zwiększy przepustowość linii.

„Program dla Śląska" zmieni profil gospodarczy regionu i pozwoli na stopniowe zbudowanie na potencjale tradycyjnych sektorów gospodarki Śląska – nowych przedsięwzięć w sektorach produktywnych, innowacyjnych i zaawansowanych technologicznie.

Realizację programu można śledzić na platformie „Programu dla Śląska" www.programdlaslaska.pl, która została opracowana przez Katowicką Specjalną Strefę Ekonomiczną.

– Rząd daje zielone światło przedsięwzięciom w ramach PPP. Jakie przedsięwzięcia pojawią się w Śląskiem w ramach Partnerstwa Publiczno-Prywatnego?

– Bazę zamierzeń i zawartych umów aktualizujemy na stronie int.: www.ppp.gov.pl Jej celem jest także pomoc stronie publicznej w znalezieniu partnerów prywatnych i inwestorów oraz instytucji finansujących i banków zainteresowanych realizacją projektów w tej formule. Można ją przeglądać także w podziale na województwa. Baza zawiera listę zamierzeń inwestycyjnych PPP – zarówno oficjalnie ogłoszonych postępowań, jak i planowanych do uruchomienia w najbliższym czasie w Polsce. Umożliwia filtrowanie i tworzenie raportów, uwzględniając także etap przygotowania projektów – w podziale na: pomysł, poszukiwanie doradcy, analizy przedrealizacyjne, nabór wniosków, prowadzenie negocjacji, składanie ofert, ocena ofert. Wśród projektów są np. budowa oczyszczalni ścieków i parkingów wielopoziomowych, poprawa właściwości energetycznych budynków szpitala i zasobów mieszkaniowych, a także zagospodarowanie brzegów Jeziora Żywieckiego dla celów rekreacji, sportu i wypoczynku. Ministerstwo prowadzi wiele działań wspierających inwestorów w realizacji projektów i projektów hybrydowych – łączących PPP i wsparcie z funduszy pomocowych. Przygotowaliśmy wytyczne, opiniujemy realizację dużych inwestycji w trybie PPP, przygotowujemy wzory umów i mamy bazę wiedzy, w tym także szkolenia e-lerningowe. Mam nadzieję, że publiczni inwestorzy coraz chętniej będą sięgać po doświadczenia zrealizowanych projektów i ich sukces przyciągnie naśladowców nie tylko na Śląsku, ale w całej Polsce.

Artur Soboń sekretarz stanu w Ministerstwie Funduszy i Polityki Regionalnej. Pełnił funkcję sekretarza stanu w Ministerstwie Inwestycji i Rozwoju, odpowiedzialny m.in. za budownictwo oraz Program Operacyjny Polska Wschodnia 2014-2020. Sprawował nadzór właścicielski w spółkach prawa handlowego w imieniu Skarbu Państwa oraz jednostek samorządu terytorialnego. Od grudnia ub. r. jest sekretarzem stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych i pełnomocnika rządu ds. instrumentów finansowania rozwoju gospodarczego państwa.
Urodził się w 1977 roku w Świdniku. Jest absolwentem Wydziału Humanistycznego Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego; Kolegium Nauk o Przedsiębiorstwie Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie; studiów podyplomowych w zakresie projektów europejskich UMCS w Lublinie oraz rachunkowości i finansów KUL. Ukończył też studia doktorskie z ekonomii w Kolegium Nauk Społecznych SGH w Warszawie.
Poseł na Sejm RP z okręgu lubelskiego VIII i IX kadencji. Pracował w komisji finansów publicznych i komisji obrony narodowej.
Artur Soboń ma doświadczenie w pracy w samorządzie, (był m.in. sekretarzem miasta Świdnik, radnym powiatu świdnickiego oraz sejmiku województwa lubelskiego.

Rozmawiała:
AGNIESZKA ZIELIŃSKA
Zdjęcie: mat. prasowe

Wywiad przeprowadzony został przed epidemią koronawirusa w Polsce

Sprawozdawcze Walne Zgromadzenie

Pracowity rok

5 marca br. w siedzibie Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej odbyło się Sprawozdawcze Walne Zgromadzenie Śląskiej Izby Budownictwa. Spotkanie poświęcone było podsumowaniu działalności Izby w latach 2018 i 2019. W czasie obrad przedstawione zostały „Sprawozdania" – z działalności Prezydium Rady Izby, z działalności Rady Izby i z działalności finansowej Izby oraz Komisji Rewizyjnej.

Otwarcia Zgromadzenia dokonał Prezydent Izby – Mariusz Czyszek witając delegatów reprezentujących przedsiębiorstwa członkowskie Śląskiej Izby Budownictwa oraz dotychczasowych członków Rady Izby jako osoby fizyczne. Przewodniczącym Walnego Zgromadzenia został wybrany Ireneusz Maszczyk – długoletni Prezes Drogowej Trasy Średnicowej S.A. i Wiceprezydent Izby, Sekretarzem Walnego Zgromadzenia wybrano Piotra Polisa – Prezesa Zarządu Tyskiej Spółdzielni Mieszkaniowej „OSKARD".

Prezydenta Izby Mariusz Czyszek przedstawił Sprawozdanie z działalności Izby w latach 2018-2019. W następnej kolejności przedstawiono Sprawozdania z działalności finansowej Izby oraz Komisji Rewizyjnej za lata 2018-2019.

W kolejnym punkcie obrad podjęto uchwały sprawozdawcze oraz o udzielono absolutorium władzom statutowym Izby.

Następnie Mariusz Czyszek omówił program działalności Izby na kolejną kadencję.

Przewodniczący Zgromadzenia Ireneusz Maszczyk przekazał informację, że Rada Śląskiej Izby Budownictwa na posiedzeniu w dniu 3 lutego 2020r. rozpatrzyła projekt zmian w statucie Śląskiej Izby Budownictwa dotyczący zmian w wysokości składek członkowskich. Walne Zgromadzenie zatwierdziło podwyżkę wysokości składek członkowskich.

Na zakończenie obrad Prezydenta Mariusz Czyszek złożył podziękowanie Prezes Zarządu Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej – Pani Krystynie Piaseckiej za stworzenie warunków organizacyjnych przeprowadzenia Walnego Zgromadzenia w siedzibie Spółdzielni.

Śląska Izba Budownictwa – 2019 rok

Dla członków Śląskiej Izby Budownictwa ubiegły rok był pracowitym okresem wypełnionym wieloma imprezami przygotowanymi przez Izbę i tych, w których przedstawiciele Izba wzięli czynny udział

Zmiany w podatku CIT i VAT były przedmiotem seminarium podatkowego dla członków Śląskiej Izby Budownictwa, które odbyło się 12 lutego 20019 r. w siedzibie Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej. Spotkanie wzbudziło duże zainteresowanie wśród przedstawicieli firm skupianych w Śląskiej Izbie Budownictwa.

W dniach 7 – 8 marca 2019 r. w hotelu „Jaskółka" w Ustroniu odbyło się coroczne – XII ŚLĄSKIE SEMINARIUM BUDOWLANE – dla kadr kierowniczych i współpracowników organizacji członkowskich naszej Izby. Seminarium zgromadziło kilkudziesięciu przedstawicieli spółdzielni mieszkaniowych, firm budowlanych i instytucji związanych z sektorem budowlanym.

Izba czynnie uczestniczyła w targach budownictwa organizowanych w naszym regionie. Izba przyznała swoje nagrody wystawcom oraz miała swe stoiska na targach. Izba była obecna na: 55 Międzynarodowych Targach Budownictwa i Strefie Dobrych Wnętrz „TWÓJ DOM 2019", które przez trzy dni od 15 do 17 marca odbywały się w Bielsku-Białej i były największymi z dotychczas zorganizowanych; 12 edycji Targów SIBEX – NOWOCZESNY DOM I OGRÓD, które odbyły się 22-24 marca 2019 roku w Centrum Targowo-Konferencyjnym Expo Silesia w Sosnowcu; 20 Targach Budownictwa i Architektury EXPO Gliwice, które w dniach 5-7 kwietnia 2019 r. odbyły się w hali Arena; 5 Targach Budowlanych „Dom i Otoczenie" Silesia Moto Event 2019. Impreza odbyła się 27 i 28 kwietnia w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach; 56 Międzynarodowych Targach Budownictwa „Jesień 2019" Bielsko-Biała, które odbywały się 27 – 29 września 2019 r.; 15 edycji targów Expobud. Impreza miała miejsce 14 i 15 września br. w małej hali Areny w Gliwicach.

5 kwietnia w hali Arena w Gliwicach odbyły się obrady pierwszej części XI Forum Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości. – Tematem Forum są nowoczesne techniki i technologie w budownictwie w celu ograniczenia niskiej emisji i walki ze smogiem. Temat jest jak najbardziej świeży i istotny – mówił otwierając konferencję i witając jej uczestników Mariusz Czyszek prezydent Śląskiej Izby Budownictwa.

17 czerwca br. w Katowicach na Wydziale Architektury, Budownictwa i Sztuk Stosowanych Wyższej Szkoły Technicznej odbyła się zorganizowana przez Śląską Izbę Budownictwa, pod patronatem honorowym Wojewody Śląskiego Jarosława Wieczorka i Marszałka Województwa Śląskiego Jakuba Chełstowskiego, druga część XI Śląskiego Forum Inwestycji, Budownictwa, Nieruchomości. Tematem konferencji były nowoczesne techniki i technologie w budownictwie w celu ograniczenia niskiej emisji i walki ze smogiem. Myślą przewodnią drugiej części konferencji był temat: „Prefabrykaty przyszłości – siła napędowa budownictwa mieszkaniowego i użyteczności publicznej". Konferencja, której współorganizatorami były: Politechnika Śląska, Politechnika Częstochowska, Politechnika Warszawska oraz firmy Pekabex S.A., Prefabeko, INDER Polska Sp. z o.o., Wood Core House Sp. z o.o., OLIX S.A., kierowana była przede wszystkim do planujących budowę domu i zastanawiających się czy warto zainwestować w dom prefabrykowany.

18 października 2019 r. w Operze Śląskiej w Bytomiu odbyła się dwudziesta druga edycja Gali Budownictwa. W Gali wzięli udział parlamentarzyści, władze samorządowe miast i powiatów regionu, władze samorządów zawodowych, uczelni wyższych, stowarzyszeń naukowo-technicznych oraz przedstawiciele krajowych i regionalnych organizacji pozarządowych budownictwa. Tradycyjnie, w trakcie Gali nastąpiło wręczenie odznaczeń państwowych, resortowych, odznak, medali honorowych oraz nagród w konkursie „Śląskie Budowanie".

23 lipca br. delegacja Śląskiej Izby Budownictwa odwiedziła Instytut Techniki I Badań Budowlanych Praga p.p. (Technický a zkušební ústav stavební Praha, s.p) oddział w Ostrawie. Mariusz Czyszek Prezydent Izby i Piotr Polis Członek Prezydium Izby zapoznali się z działalnością instytutu, zwiedzili oddział oprowadzani m.in. przez inż. Vojtěcha Šebeka Dyrektora Oddziału Ostrawa i zapoznali się z niektórymi badaniami prowadzonymi w Instytucie.

19 grudnia zakończyliśmy rok tradycyjnym opłatkiem, który odbył się w gościnnych progach siedziby Katowickiej Spółdzielni Mieszkaniowej

W 2019 roku wydaliśmy 4 numery naszego czasopisma FORUM BUDOWNICTWA ŚLĄSKIEGO. Informacje o naszej działalności można było także znaleźć na naszej stronie internetowej: ***www.izbabud.pl***

EXPO GLIWICE 21 Gliwickie Targi Budowlane

Największa impreza na Śląsku

W dniach 29 lutego – 1 marca 2020 r., w Hali Widowiskowo-Sportowej na terenie Areny Gliwice odbyło się EXPO GLIWICE 21 Gliwickie Targi Budowlane. Misją targów jest wiedza o tym co dla nas najlepsze w segmencie branży ogólnobudowlanej.

Na Gliwickich Targów Budowlanych zaprezentowane zostały ofert firm z branży: budowlanej, instalacyjnej i wnętrzarskiej. Spotkać można było także przedstawicieli branży: finansowej, grzejnictwa i klimatyzacji, kamieniarstwa, mebli i wyposażenia wnętrz, narzędzi i maszyny, nieruchomości, sztuki i rękodzieła oraz ubezpieczeń i zabezpieczeń.

Odbyły się liczne konferencje oraz debaty, które były zorganizowane przy współpracy z współgospodarzem Targów miastem Gliwice oraz z Politechniką Śląską.

Podsumowując imprezę trzeba stwierdzić, że były to największe tego typu targi na Śląsku. Impreza przyciągnęła do Areny Gliwice 7 tys. odwiedzających. 120 przedsiębiorców zaprezentowało się na ponad 3 tys. m/kw. powierzchni wystawienniczej w ciągu dwóch dni targowych. Na stoiskach pokazano najnowsze rozwiązania i technologie branży budowlanej. Wystawcy służyli radą, fachowym doradztwem. Kompetencje prezentujących się Firm spełniły oczekiwania zwiedzających byli to najlepsi z najlepszych z szeroko rozumianej branży budowlanej, grzewczej, wnętrz. Dla odwiedzających zorganizowano konkursy, prelekcje i konsultacje z ekspertami, a specjaliści z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska przez dwa dni informowali, jak uzyskać dofinansowanie na wymianę przestarzałego systemu grzewczego.

W ramach targów przeprowadzono trzy panele tematyczne:

- Dom, czyli materiały i technologie budowlane,
- Ekodom – odnawialne źródła energii, darmowy prąd, ogrzewanie i ciepła woda,
- Wnętrza, czyli najnowsze metody urządzania wnętrz, meble i dodatki.

Nie zabrakło nowości – odbył się m.in. Finał 9 Ogólnopolskiej Olimpiady Buduj z Pasją, wspierającej przyszłych profesjonalistów i budowlańców.

W ramach atrakcji, na kilkunastu stoiskach młodzież zmierzyła się w konkurencjach techniczno budowlanych. 16 drużyn szkolnych rywalizowało o miano najlepszej.

Odbył się też blok wykładów „Barwa w Architekturze" prowadzonych przez Ewę Pokorską, Miejskiego Konserwatora Zabytków.

Targi były okazją do rozmów dla planujących budowę oraz modernizację swojego domu czy mieszkania. Prelegenci z branży: Inspektorzy Nadzoru Budowlanego, Architekci, Projektanci wskazywali optymalne rozwiązania w branży oraz nakierowywalizwiedzających na nowoczesne technologie.

Każdego, kto planował zakup domu lub mieszkania z pewnością zainteresowała prelekcje: "W Szpilkach na budowie", prezentująca 21 najważniejszych zagadnień, które trzeba znać przed takim zakupem oraz „Ocena techniczna domu lub mieszkania w stanie deweloperskim lub przed zakupem z rynku wtórnego". Została też wygłoszona prelekcja dotycząca ochrony odgromowej i przeciwprzepięciowej instalacji fotowoltaicznej oraz nowych trendów w oświetleniu i na temat inteligentnego projektowania oświetlenia. Było też stoisko informacyjne WFOŚ na którym można było uzyskać informacje dotyczące pozyskania dotacji na wymianę pieca.

Nie zabrakło też atrakcji dla najmłodszych uczestników targów. Dla najmłodszych zwiedzających zorganizowano zajęcia Dzieciaki Sadzeniaki oraz strefę animacji i kreatywności.

Nagrody dla wystawców

EXPO GLIWICE to największe tego typu targi na Śląsku

W uroczystym otwarciu imprezy wziął udział Prezydent Śląskiej Izby Budownictwa Mariusz Czyszek

Śląska Izba Budownictwa nagrodziła swoimi wyróżnieniami najlepszych

Podczas targów nagrody
w kategorii PRODUKT otrzymały firmy:
XL-Tape-International z Kielc,
KET Gliwice,
Ventus z Opola,

W kategorii KREATYWNA PREZENTACJA WYROBÓW NA STOISKU:
Prefabeko ze Świętochłowic,
Sferado z Bielska-Białej,
Studio Koloru z Gliwic.

Nagrody specjalne przyznano:
Politechnice Śląskiej
za nakładkę BenchMan
zaprojektowaną przez
prof. Klaudiusza Frossa,
dziekana Wydziału Architektury,
PGG Katowice
i RETInvest – Zakład Techniki Instalacyjnej.

Nagrody Śląskiej Izby Budownictwa otrzymali: Wydział Architektury Politechniki Śląskiej za Śląską Szkołę Architektury Urbanistyki i Dizajnu i Stowarzyszenie Edukacji Budowlanej za organizację olimpiady.

Zdjęcia: **JUSTYNA ŻURKIEWICZ**

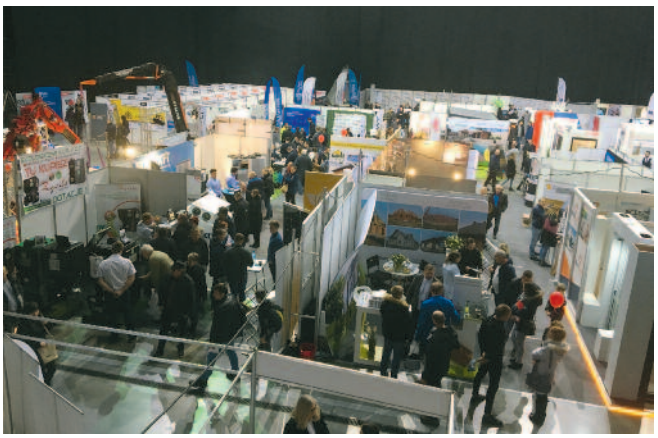
Śląska Izba Budownictwa miała na targach swoje stoisko

Nagrody Śląskiej Izby Budownictwa otrzymali: Wydział Architektury Politechniki Śląskiej za Śląską Szkołę Architektury Urbanistyki i Dizajnu

Impreza przyciągnęła do Areny Gliwice 7 tys. odwiedzających

Podczas targów zaprezentowane zostały ofert firm z branży: budowlanej, instalacyjnej i wnętrzarskiej

Atrakcyjne przestrzenie publiczne to zadowolenie użytkowników

Czy pamiętamy o tym, że trakcyjne przestrzenie publiczne mają bezpośredni wpływ na jakość życia i zadowolenie użytkowników, a przez to na ocenę osiedla, miasta, gminy, regionu.

Atrakcyjne przestrzenie publiczne i obiekty architektoniczne stają się znaczącym elementem marketingowym miejsca. Są wyrazem rozwoju, sukcesu, prestiżu. Przyciągają użytkowników, turystów i kolejnych inwestorów. Ciekawa i atrakcyjna współczesna architektura nadaje nową jakość. Poprzez dobrze zaplanowaną współczesną architekturę nadajemy nowy wizerunek miastu. Mądre zarządzanie przestrzenią zbudowaną, odpowiednie decyzje urbanistyczne i ekonomiczne mają wpływ na wzrost rozwoju budowlanego i dobrobytu mieszkańców.

Użytkownicy użytkują i jednocześnie oceniają

Na każdym etapie realizacji inwestycji począwszy od pomysłu, poprzez programowanie, koncepcję, projekt i zarządzanie w trakcie użytkowania zawsze należy pamiętać o użytkowniku. To on używa budynków i przestrzeni oraz je ocenia. Ważne aby w pośpiechu inwestycyjnym, nie zatracić istoty architektury w służbie człowiekowi. Podstawą są dobrze przygotowane badania jakościowe przedprojektowe, które pozwalają na odpowiednie rozpoznanie użytkowników i ich potrzeb – zbudowanie programu funkcjonalno-przestrzennego. Jak użytkownicy chcą spędzać wolny czas? Czy sama ławka to dziś wystarczy? Oczekiwania stale rosną, dlatego trzeba pytać i je spełniać. Ważny jest także design. Niezależne czy są stylizowane kamienie do siedzenia i leżanki do wypoczynku w centrum Katowic, świecące bryły w Tokio przy najwyższej na świecie wieży TV Sky Tree, czy podświetlony podest do siedzenia przy hotelu w Warszawie, lub białe linie świetlne przy wejściu do Parku Chrobrego w Gliwicach, albo niebieskie lampy LED wzdłuż siedzisk amfiteatralnych parku Tropikalna Wyspa w Marklowicach – zawsze ważny jest pomysł i trafienie w oczekiwania użytkowników. To oni ocenią nowe miejsce, zaakceptują i polubią je lub nie.

Najpierw program i koncepcja – później projekt i realizacja

Jak stwierdzono w tytule oraz pierwszych zdaniach – przestrzenie publiczne świadczą

o jakości życia i mają wpływ na ocenę miasta, gminy, regionu. Aby tak było trzeba je najpierw dobrze zaprojektować. Co oznacza słowo „dobrze"? To znaczy zgodnie z potrzebami przyszłych użytkowników. Poprzez badania jakościowe, uniwersalne metody oceny obiektów, wybranych jego elementów, stref, wnętrz, otoczenia zewnętrznego, a przede wszystkim poznanie opinii użytkowników można uzyskać profesjonalną wiedzę do projektowania. Projektowanie tradycyjne oparte wyłącznie na intuicji, podejściu artystycznym zawsze wiąże się ze zwiększonym ryzykiem popełnienia błędów. Dlatego projektowanie jakościowe z wykorzystaniem badań jakościowych to obowiązek projektantów i inwestorów. Wiemy przecież, że obecnie bez profesjonalnej wiedzy nie może być mowy o skutecznym projektowaniu. Warto po ową wiedzę sięgnąć za pomocą znanych technik badawczych. Na etapie programowania inwestycji bezwzględnie należy poznać opinię użytkowników. Przecież istotą architektury jest tworzenie dzieł z przeznaczeniem dla użytkownika. Badania jakościowe stanowią skuteczne metody pozyskania informacji do projektowania.

Na Wydziale Architektury Politechniki Śląskiej funkcjonuje od ponad 22 lat Śląska Szkoła Badań Jakościowych (Katedra RAr5 – Projektowania i Badań Jakościowych w Architekturze), która stworzyła autorską metodologię badań jakościowych służących do programowania i projektowania nowych obiektów. Metodologia ma zastosowanie także przy ocenie istniejących budynków i przestrzeni oraz programach naprawczych dla nierentownych lub nieefektywnych obiektów. Pracownicy Katedry wraz ze studentami wykonują programy i badania dla nowych inwestycji (kierownik Katedry RAr5: prof. PŚ Klaudiusz Fross).

Nocne oświetlenie to wyróżnienie i przedłużenie czasu użytkowania

Obecnie lubimy oświetlać budynki. Chyba nie ma ważnych obiektów bez ich iluminacji nocnej. Są miasta jak np. Budapeszt, Lion, Hong Kong, Opole, które mają zaplanowaną całościową iluminację całości lub fragmentu miasta. Szczególnie w sąsiedztwie rzeki lub zatoki woda stanowi dodatkowy element potęgujący efekty estetyczne w formie odbicia świateł. Oświetlenie obiektów i przestrzeni pełni ważną rolę, np. funkcjonalną, estetyczną, dla bezpieczeństwa i przyjemności użytkowania, a także w celu przedłużenia czasu użytkowania, podkreślenia i wyróżnienia ważnych obiektów itp. Jak wynika z badań i obserwacji takie podejście po prostu się opłaca. Mieszkańcy oraz turyści przebywają wieczorem w przestrzeniach publicznych, spacerują i korzystają z usług gastronomicznych. Pozostają dłużej i chętnie wracają lub polecają takie miejsca innym – a oto przecież chodzi.

Połączenie LED i fotowoltaiki daje doskonałe rezultaty. Najważniejsze, jest to, że technologie oświetleniowe stale się rozwijają, a źródła światła są coraz to efektywniejsze, tańsze w zakupie oraz mają większe moce i wydajności. Ważne aby przy nowych realizacjach stosować najnowsze rozwiązania oświetleniowe. Następnie dobrze jest zastosowane oświetlenie obserwować i badać oraz wyciągać wnioski, aby móc kolejnym razem proponować coraz to efektywniejsze i atrakcyjniejsze rozwiązania. W kampusie Politechniki Śląskiej w 2019 roku zrealizowano pierwszy 300-watowy, samowystarczalny energetycznie pylon informacyjny dużej mocy z panelem fotowoltaicznym (obecnie trwa montaż pozostałych 11 pylonów). Pylony będą osiadały także dodatkowe funkcjonalności, jak zegar, stację pogodową, czujnik smogu. Realizacja daje możliwość obserwacji oraz badań nad efektywnością fotowoltaiki w różnych okresach roku. Wbrew pozorom zastosowano bardzo zaawansowane technologie, algorytmy działania i czujniki ruchu (wykonawca zadania Fulco System sp. z o.o.). Na foto obok pylonu jedna z większych w Polsce fasad fotowoltaicznych SFW Energia Gliwice (generalny wykonawca ELKO Racibórz, konstrukcja: NDN Gliwice, architektura: Euro Projekt Dr Fross, 2015).

Temat oświetlenia w miastach i gminach szeroko omawiano na konferencji w Szczyrku organizowanej przez SEP / Bielsko-Bialski, 2019. M.in. referat autora pt.: *„Architektura światłem obiektów budowlanych jako element podnoszący walory przestrzeni publicznej"* oraz artykuł w Biuletynie pokonferencyjnym pt.: *„Architektura i oświetlenie. Przestrzenie publiczne – jakość i atrakcyjność.",* którego fragmenty wykorzystano i zacytowano.

Na fotografiach ujęto wybrane inspirujące przestrzenie publiczne i elementy małej architektury oraz designu. Miejsca i obiekty, które zwracają uwagę, o których się mówi, którymi się chwalimy, oraz polecamy innym. Są to zarówno duże inwestycje jak niewielkie elementy designu o dużym oddziaływaniu. Celowo pokazano je w takim zestawieniu. Oczywiście takich miejsc i zwracających uwagę elementów designu w przestrzeni są setki. Zwracamy na nie uwagę, zapamiętujemy. To one kreują wizerunek miejsca. Oceńmy sami. Są to w kolejności: siedziska amfiteatralne i donice z kostki granitowej oraz rysunki gier w parku rekreacji Marklowice, park zdrojowy i WC Głuchołazy, rzeźba kinetyczna Marklowice, elementy dekoracyjne Manufaktury Łódź, rzeźba Zamek Cieszyn, rzeźba-nr8 obiekt Łódź, siatki do siedzenia Cieszyn, plaża i baseny pływające na jeziorze Balaton k/Trzebini, most z rzeźbami wiszącymi i Muzeum Kantora Kraków, most z kłódkami Wrocław, siedzisko z palet Gliwice, rzeźba przed Wydziałem Architektury Politechniki Krakowskiej, pomost pływający restauracji jezioro Pławniowice, plac zabaw i doświadczeń Zabrze, ławka, na której „chce się usiąść" Ogrody Tematyczne Hortulus Dobrzyca k/Koszalina.

Dr hab. inż. arch.
Klaudiusz Fross, prof. PŚ
Politechnika Śląska, Wydział Architektury
klaudiusz.fross@polsl.pl
Fotografie: Klaudiusz Fross

Sztuka i dizajn w kampusie Politechniki Śląskiej

„aRt&DeSiGn in Public Space” to projekt badawczy realizujący elementy małej architektury w przestrzeni kampusu uczelni badawczej Politechniki Śląskiej. W ramach projektu tworzone są kolejne obiekty w zakresie edukacji, sztuki i designu. Wykonano: 3 Czerwone Sześciany – Zapatrzenie **–** Wpływ brył geometrycznych na postrzeganie otaczającej nas przestrzeni, 4 numerowane nakładki na ławki BenchMan, Modulor Le Corbusier’a z informacją graficzną. W realizacji i niedługo montowana będzie Rzeźba Kinetyczna zaprojektowana w ramach zajęć ze studentami. Wszystkie elementy przestrzenne mają zwracać uwagę, prowokować do przemyśleń, prezentować prace studentów i pracowników, a przede wszystkim inspirować i nakłaniać do stosowania designu w małej architekturze. Wybrane elementy są modyfikowalne, przenośne oraz mogą być dalej kreowane, a proces twórczych działań jest otwarty i możliwy do kontynuacji. Projekt jest otwarty, ma charakter rozwojowy. Będą dodawane kolejne elementy przestrzenne. W trakcie użytkowania są prowadzone badania, m.in. obserwacje zachowań użytkowników. Nasze hasło: ***„Zmieniaj otoczenie i zainspiruj innych”.*** Głównym celem jest nadanie ***„Życia w Przestrzeni”.*** Interesująco prezentuje się Modulor Le Corbusier’a, który stoi bezpośrednio przy budynku Wydziału Architektury. Jest naturalnej wielkości (skala 1:1). Wysokość do głowy 182,9cm, do wyniesionej ręki 226cm. Przy modelu znajduje się tabliczka informacyjna z rysunkiem i wymiarami. Jest to również doskonała okazja do szerszego zapoznania się z twórczością wyjątkowego architekta Le Corbusiera. Z tego powodu model pełni rolę edukacyjną.

Warto nadmienić, że pilotażowym elementem przestrzeni była zrealizowana w 2018 roku przy wejściu do budynku Wydziału Architektury przysiadka jako wynik konkursu studenckiego „Śląskie Przysiadki” (autorka: Dominika Padiasek, studentka architekury, nadzór dydaktyczny: dr hab. inż. arch. Joanna Tymkiewicz, prof. PŚ, wykonanie: Fulco System sp. z o.o.). Pełny opis projektu zamieszczono na tablicy przy przysiadce.

Uczestnicy projektu „aRt&DeSiGn in Public Space”: Dr hab. inż. arch. Klaudiusz Fross, prof. PŚ, dr inż. arch. Elżbieta Błeszyńska, dr sztuk plast. Krzysztof Groń, mgr inż. arch. Wojciech Słodowy. Studenci Wydziału Architektury: Karolina Woźny, Wiktoria Rutka, Zuzanna Węglarz, Olga Sapeta, Weronika Grzenkowicz-Rogal, Estera Woskolej, Magdalena Zachariasz. Inicjator i kierownik projektu: Dr hab. inż. arch. Klaudiusz Fross, prof. PŚ.

Dr hab. inż. arch.
Klaudiusz Fross, prof. PŚ
Politechnika Śląska, Wydział Architektury
klaudiusz.fross@polsl.pl
Fotografie: Klaudiusz Fross

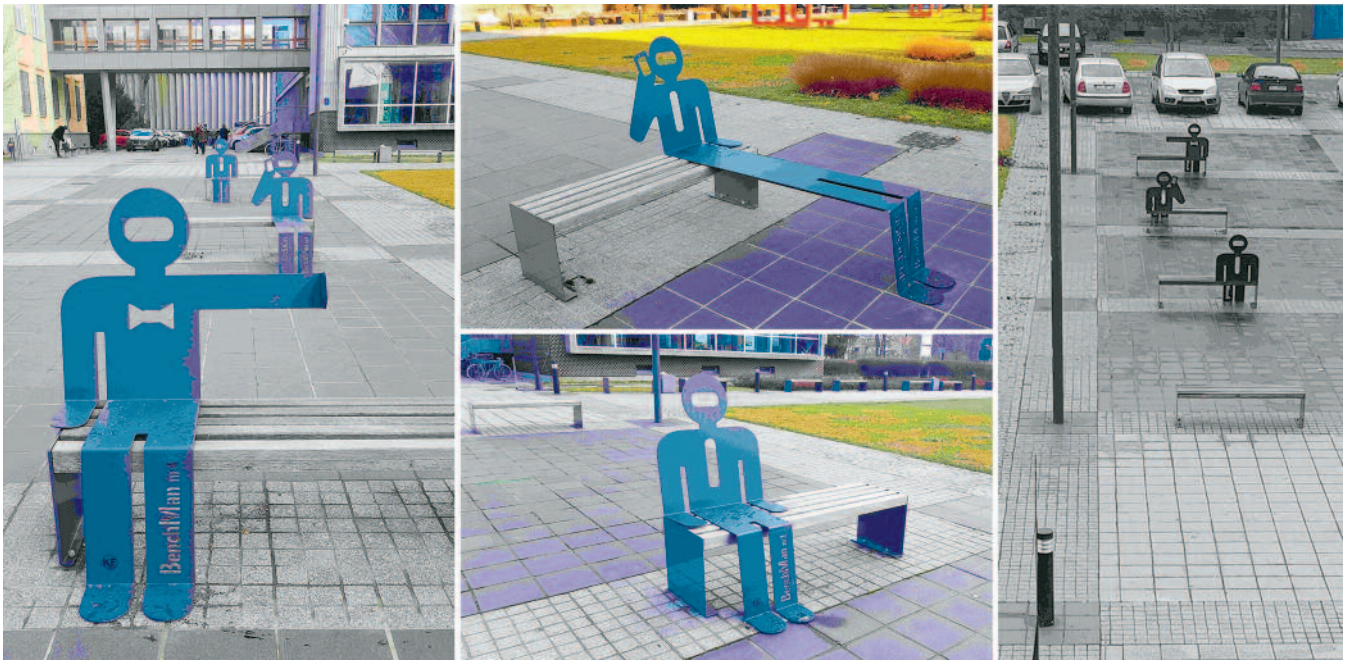

PROJEKT BADAWCZY
aRt&DeSiGn
in public space
Modulor
Le Corbusier
Le Corbusier

Posadź na ławce kolejnego BenchMana

Koncepcja ławki „BenchMan”. BenchMan to element innowacyjnego projektu badawczego „aRt&DeSiGn in Public Space” realizowanego pod kierunkiem prof. Klaudiusza Fross, dziekana Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej. BenchMan to aktywator przestrzeni, który może funkcjonować jako nakładka na istniejące ławki lub w komplecie z nową ławką. Zaprasza i zaciekawia oraz inspiruje do własnej kreatywności. Uaktywnia niecieka-we, rzadko używane ławki lub przestrzenie, nadaje indywidualny charakter. Zwraca uwagę, zaprasza oraz inspiruje do własnej kreatywności. Uaktywnia przestrzenie, skłania do robienia foto i selfie, co może wpłynąć na większą rozpoznawalność danego miejsca, a nawet miasta. Jest to mały element o dużym oddziaływaniu przestrzennym i informacyjnym. Nakładka BenchMan pokazuje siłę designu i sprawia, że miejsce staje się zapamiętane i częściej odwiedzane. „Rozrzucone” w mieście mogą utworzyć sieć lubianych mikro-przestrzeni. Każdy BenchMan ma nadany indywidualny, trawiony kolejny numer realizacji. Nakładka na ławki to stylizowany piktogram człowieka naturalnej wielkości. Może być wykonana z giętego laminatu, stali ocynkowanej malowanej proszkowo lub nierdzewnej. Może mieć różne kolory, ciekawe wzory, napisy, kody QR przekierowujące do stron www. Można umieszczać inspirujące informacje np.: bądź eco, uśmiechnij się, itp. Poza wyżej opisaną rolą nakładka jest jednocześnie siedziskiem 1-osobowym, oparciem lub wydłużonym siedziskiem prostopadłym do ławki i stwarzającym możliwość spotkania w grupie np. 6-osób. Każdy BenchMan będzie miał nadany indywidualny wygląd dopasowany do charakteru miejsca. BenchMan to wspólna zabawa w przestrzeni publicznej. Mały koszt realizacji, a tak wiele możliwości. Pierwsze nakładki o nr 1 – 4 powstały w lutym 2020 roku na terenie kampusu Politechniki Śląskiej przy ul. Akademickiej w Gliwicach na placu przy budynku Wydziału Architektury. Kolejne ławki powstaną w Mikołowie oraz planuje się realizację przy Śląskim Centrum Chorób Serca SCCS w Zabrzu. Co wymaga dalszych ustaleń i decyzji. Pomysł, idea i projekt BenchMana: Klaudiusz Fross, Singapur-Sydney 2019.

Posadź na ławce w swoim mieście, osiedlu, parku, skwerze lub przed budynkiem kolejnego BenchMana – zapraszamy (kontakt: klaudiusz.fross@polsl.pl).

Dr hab. inż. arch.
Klaudiusz Fross, prof. PŚ
Politechnika Śląska, Wydział Architektury
klaudiusz.fross@polsl.pl
Fotografie: Klaudiusz Fross

Parklet Teatralna 4 w Katowicach zaprojektowali studenci Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej

Przy ulicy Teatralnej powstał pierwszy w Katowicach parklet, czyli dodatkowa przestrzeń dla pieszych w miejscach zdominowanych przez samochody. Wyposażony w siedziska i dużą ilość zieleni, może przybierać różne formy, które są odpowiedzią na niedobór przestrzeni publicznych, miejsc do odpoczynku oraz roślinności w centrach miast. Obiekt jest owocem współpracy Urzędu Miasta Katowice i Regionalnego Instytutu Kultury w Katowicach z Wydziałem Architektury Politechniki Śląskiej. Znajdująca się na miejscach parkingowych aranżacja pomimo popularności na świecie jest jedną z nielicznych w Polsce. Poprzedzony wnikliwymi badaniami projekt pod patronatem dr hab. inż. arch. Klaudiusza Frossa prof. PŚ wykonali studenci Wydziału Architektury w składzie: Mateusz Grela, Adam Zbroiński, Piotr Szendera, Jan Scelina, Adrian Pikorski. Kolejny etap to badania obserwacyjne sposobu użytkowania i zachowań użytkowników parkletu. Badania posłużą stworzeniu optymalnego modelu dla serii parkletów dla Katowic. Parklet Teatralna 4 to godna uwagi inicjatywa Urzędu Miasta i Regionalnego Instytut Kultury mająca na celu pokazania alternatywnych sposobów użytkowania przestrzeni miejskich poprzez tworzenie atrakcyjnych mikro-stref wypoczynku i rekreacji. Parklet zajął trzy miejsca parkingowe, jest realizacją niskobudżetową, składa się z elementów składanych z możliwością demontażu na okres zimy. Jest to autorski projekt prototypowy, który można zrealizować z wysokiej jakości materiałów jako obiekt całoroczny. Skierowanie zapytania o współpracę do Wydziału architektury Politechniki Śląskiej było dobrym rozwiązaniem. Zadanie projektowe rozpoczęto w formie warsztatów na miejscu inwestycji z zakończono prezentacją plansz z 3 koncepcjami na Wydziale. Do realizacji przyjęto wybraną przez inwestora koncepcję, która została zmodyfikowana wg sugestii i oczekiwań. Studenci architektury są gotowi do podejmowania różnorodnych wyzwań projektowych (w zakresie koncepcji architektoniczno-urbanistycznych, rewitalizacji, konserwacji zabytków, designu itp.) w ramach zajęć semestralnych pod kierunkiem doświadczonych prowadzących, działalności kół naukowych lub stworzonej przez Dziekana Grupy Architekci. Parklet na wiosnę będzie ponownie oddany do dyspozycji mieszkańców.

Dr hab. inż. arch.
Klaudiusz Fross, prof. PŚ
Politechnika Śląska, Wydział Architektury
klaudiusz.fross@polsl.pl
Fotografie: Klaudiusz Fross

Wystawa Wydziału Architektury Politechniki Śląskiej na 4 Design Days w Europejskim Centrum Kongresowym i Spodku w Katowicach

Targi 4DD odbyły się w dniach 6 do 9 lutego br. Dni 6-7 przeznaczone były dla profesjonalistów, a 8-9 dla wszystkich chętnych. Wydział znany jako Śląska Szkoła Architektury, Urbanistyki i Dizajnu zaprezentował m. in. prace badawcze (model Bolonia), prace studenckie w zakresie mebla (modele prototypów), design pracowników (modele i 1: 1), prace studenckie plastyczne (np. murale, ceramika), modele z tektury (nasza specjalność) i wiele innych. Tradycją stoiska są już wielokrotnie pokazywane meble z tektury, tym razem w nowej odsłonie. Główni organizatorzy wystawy to dr Krzysztof Groń i dr Joanna Zabawa-Krzypkowska we współpracy z Kołem Naukowym Wzornik oraz Studenci Wydziału. Wystawa pod patronatem i we współpracy z dziekanem Wydziału prof. PŚ Klaudiuszem Fross. Stoisko urbanistyczne zorganizował dr Tomasz Bradecki, prodziekan ds. współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Odbyły się także interesujące wykłady architektów z Politechniki Śląskiej.

W 2016 roku podejmowaliśmy decyzję o udziale po raz pierwszy w Targach 4DD. Można dzisiaj stwierdzić, że był to dobry kierunek działań w zakresie promocji Wydziału. Za każdym razem pokazujemy się z jak najlepszej strony. Jesteśmy aktywni w środowisku architektonicznym i budowlanym. (prof. PŚ Klaudiusz Fross, Dziekan Wydz. Architektury Politechniki Śląskiej).

Designerzy na 4DD. Targi to okazja do prezentacji osiągnięć, spotkań i nowych kontaktów. Targach aktywnie uczestniczył architekt, projektant wnętrz, prowadzący wielu programów dla Domo+ – Tomasz Pągowski. Dziekan Wydziału prof. Klaudiusz Fross odwiedził m.in. stoisko Partnera Wydziału Tubądzin, na którym o nowej kolekcji płytek ceramicznych rozmawiał z uznanym designerem Dorotą Koziara. Na co dzień zajmującą się promocją i krytyką designu, a także strategią rozwoju firm poprzez design. Projektantka została zaproszona na wykłady i warsztaty ze studentami architektury.

Najbliższe to Targi Budownictwa Expo Gliwice w Hali Arena 29 luty – 1 marzec.

Dr hab. inż. arch.
Klaudiusz Fross, prof. PŚ
Politechnika Śląska, Wydział Architektury
klaudiusz.fross@polsl.pl
Fotografie: Klaudiusz Fross

ŚLĄSKA
SZKOŁA
ARCHITEKTURY
URBANISTYKI
I DIZAJNU
AS20
AS19
Politechnika Śląska
Wydział Architektury
UCZELNIA BADAWCZA

Przyczyny opóźnień w realizacji inwestycji budowlanych

Jak wynika z raportu urzędu Zamówień Publicznych z marca 2018 r., ilość nieterminowo zrealizowanych umów o roboty budowlane w okresie od 1 stycznia 2015 r. do 31 października 2017 r. wynosiła 59%[1]. W raporcie przeprowadzono również analizę przyczyn nieterminowego wykonywania umów o roboty budowlane. W tym zakresie wskazano, iż „Fakt, że znakomita większość kar umownych, naliczonych i zapłaconych, wynika z niedotrzymania terminu wykonania przedmiotu zamówienia, może świadczyć natomiast o wyznaczaniu przez zamawiających zbyt krótkich terminów na realizacje umowy, zważywszy na datę wszczęcia postępowania, a następnie udzielenia zamówienia publicznego. Ustalenie przyczyn takiego stanu rzeczy wymagałoby jednak pogłębionych analiz systemowych. Trudno bowiem jednoznacznie zdefiniować zjawisko w sytuacji, gdy analizie poddano niewielki wycinek umów realizowanych w ramach zamówień publicznych”[2]. W podsumowaniu raportu wskazano, że kary umowne z jednej strony stanowią narzędzie ochrony zamawiającego przed nierzetelnym wykonaniem prac przez wykonawców, natomiast z drugiej strony kary umowne „stanowią sposób na przerzucenie odpowiedzialności za brak należytej staranności służb zamawiających przy opisywaniu przedmiotu zamówienia”[3]. Wnioski z raportu zostały przytoczone również po to, aby podkreślić jak istotną rolę pełni prawidłowo przygotowany opis przedmiotu zamówienia dostarczany wykonawcy przez zamawiającego w terminowym wykonania umowy o roboty budowlane.

W umowach o roboty budowlane w zakresie terminu ich realizacji, szczególnie widoczne są bardzo zróżnicowane uregulowania. Terminy ustala się, aby uregulować moment ukończenia prac, moment dokonania odbioru obiektu budowlanego, „oddania obiektu”, moment uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu budowlanego i jak również moment terminowego przystąpienia do prac w określonym terminie od dnia zawarcia umowy przez wykonawcę kontraktu. Coraz częściej obserwuje się również uregulowania terminowe dotyczące częściowego wykonania świadczenia w danych terminach np. przez wskazanie w danych następujących po sobie datach konieczności uzyskania przez wykonawcę określonego procentowego zaawansowania prac.

W ustawie prawo budowlane w art. od 21a do 22 wskazano obowiązki kierownika budowy w zakresie przejęcia terenu budowy i wykonania poszczególnych obowiązków. Z art. 28 tej ustawy wynika, że rozpocząć prace budowlane można wyłącznie po terminie uzyskania prawomocnej decyzji o pozwoleniu na budowę, natomiast z art. 41 wynika, że rozpoczęcie budowy następuje z chwilą przystąpienia do prac przygotowawczych.

Praktyką obrotu w przypadku realizacji umowy o roboty budowlane jest wskazanie w umowie, terminu przekazania terenu budowy, terminu przekazania wykonawcy decyzji administracyjnych dotyczących zamierzenia budowlanego, terminu rozpoczęcia przez wykonawcę prac, terminów przeprowadzenia poszczególnych narad koordynacyjnych na budowie z udziałem uczestników procesu budowlanego, terminu sporządzenia i przekazywania inwestorowi raportów z postępu robót budowlanych, terminów odbioru w części i całości prac budowlanych terminu zakończenia roku budowlanych i przekazanie inwestorami dokumentacji powykonawczej, terminów płatności za roboty budowlane[4].

W praktyce okazuje się, że równie ważne jak spełnienie obowiązków przez wykonawcę jest współdziałanie stron w trakcie realizacji umowy o roboty budowlane i w tym zakresie szczególnie istotne jest unormowanie terminów tegoż współdziałania w treści umowy.

Na wstępie należy wskazać, że poza starannością i terminowym wykonywaniem świadczenia przez wykonawcę, na wykonanie zobowiązania w terminie ma wpływ bardzo wiele okoliczności zależnych nie tylko od wykonawcy. Jak już powiedziano, umowa o roboty budowlane jest umową wzajemną. Oznacza to, że świadczenie jednej ze stron umowy jest odpowiednikiem świadczenia drugiej strony[5]. Szczególnego podkreślenia wymaga fakt, iż warunkiem koniecznym terminowego wykonania umowy przez dłużnika z umowy o roboty budowlane jest wykonanie bardzo wielu świadczeń przez wierzyciela (obowiązki a art. 647 k.c.), istotnym jest nie tylko samo wykonanie tych świadczeń ale również prawidłowość wykonania i adekwatność do zaplanowanego rezultatu. np. aby dokumentacja projektowa przygotowana przez inwestora umożliwiała terminowe wykonanie umowy o roboty budowlane przez wykonawcę. W tym miejscu wskazać należy na wykonanie przez wierzyciela obowiązków wskazanych w artykule 647 k.c. jak np. „dokonania wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót w szczególności do przekazania terenu budowy dostarczenia projektu oraz do odebrania obiektu i zapłaty umówionego wynagrodzenia”.

Należy odróżnić od siebie dwa zjawiska jako przyczyny nieterminowego wykonania umów o roboty budowlane. Jednym z nich jest przerwa w wykonywaniu prac w 100%, a zatem całkowite zaprzestanie wykonywania prac na każdym froncie realizowanej inwestycji, a zatem brak realizacji świadczenia w danym czasie. Drugim zjawiskiem jest spowolnienie wykonywania świadczenia, co zdarza się zdecydowanie częściej. Całkowite zatrzymanie prac nie jest bowiem najczęstszym powodem nieterminowego zrealizowania umowy o roboty budowlane. Najczęstszą przyczyną nieterminowej realizacji prac jest trudna do oceny z zewnątrz sytuacja, w której prace w całości nie zostały wstrzymane, zatem co do zasady wykonawca jest obecny na terenie budowy, jednakże prace są wykonywane w tempie znacznie wolniejszym niż zaplanowane. Trudność oceny tego zjawiska wynika z kilku przyczyn. Po pierwsze prace budowlane zwykle składają się z bardzo wielu różnych świadczeń realizowanych co najmniej na kilku frontach budowy. Dla obserwatora z zewnątrz wydaje się, że brak możliwości wykonywania jednego elementu świadczenia pozostaje bez wpływu na terminowe wykonanie całego zobowiązania. Zagadnienie jest szczególnie trudne do oceny albowiem o skutkach takiej sytuacji każdorazowo decydują okoliczności poszczególnego przypadku.

Zgodnie z art. 651 k.c. jeżeli dostarczona przez inwestora dokumentacja, teren budowy, maszyny lub urządzenia nie nadają się do prawidłowego wykonania robót albo jeżeli zajdą inne okoliczności, które mogą przeszkodzić prawidłowemu wykonaniu robót, wykonawca powinien niezwłocznie zawiadomić o tym inwestora. W tym miejscu należy podkreślić, iż wyniki badań w krajach rozwiniętych wskazują, iż opóźnienie w realizacji prac budowlanych jest powszechnym i jednym z najczęściej powtarzających się problemów przy realizacji inwestycji budowlanych[6]. Z wy-

ników badań przeprowadzonych w tym zakresie wynika, iż najważniejsze przyczyny wyodrębnione według kryterium wagi i częstotliwości to błędy i niezgodności w dokumentacji projektowej oraz zmiany w realizowanym projekcie wprowadzone w toku realizacji prac przez inwestora[7]. Powyższe wnioski mogą dotyczyć sytuacji, w której wykonawca doznaje przeszkód z powodu okoliczności od niego niezależnych. Nasuwają się zatem dwa wnioski – po pierwsze skoro w umowach reguluje się ściśle określone terminy na realizację pewnych obowiązków umownych przez wykonawcę, to mając na względzie fakt, iż jak wynika z ww. badań jedną z najczęstszych przeszkód wykonywaniu prac budowlanych w terminie jest wprowadzenie zmian w dokumentacji projektowej lub usuwanie jej błędów, to wobec tego uzasadnione byłoby wprowadzenie do umowy ścisłego terminu w jakim zamawiający ma usunąć błędy projektowe oraz wprowadzić konieczną zmianę projektową. Powyższe wydaje się tym bardziej zasadne, iż skoro zmiana projektowa może spowodować konieczność oczekiwania wykonawcy na jej wprowadzenie w życie przez służby projektowe działające na zlecenie zamawiającego (co może powodować przewlekłość w prowadzeniu prac budowlanych), to tym bardziej uzasadnione jest uregulowanie tej kwestii między stronami[8]. Analizując art. 651 k.c. nasuwa się wniosek, że skoro wykonawca powinien zgłosić zamawiającemu ww. przeszkody niezwłocznie, to chodzi o okoliczności od wykonawcy niezależne. Powstaje zatem pytanie, jakie mogą być okoliczności od wykonawcy niezależne. Pomijając okoliczności związane z siłą wyższą należy stwierdzić, iż okolicznościami, za które wykonawca nie odpowiada można określić okoliczności, za które odpowiada wierzyciel[9]. Jak wynika z ww. badań, w praktyce te właśnie okoliczności są częstą przyczyną przerw w realizacji prac budowlanych lub realizacji prac z natężeniem i miesięcznym postępem niższym niż zakładany. Z uwagi na powyższe, uzasadnione wydaje się uregulowanie w treści umowy między stronami dokładnych terminów wykonania obowiązków przez wierzyciela jako inwestora. Jeśli chodzi o dokonanie czynności wskazanych w art. 647 k.c., jako obowiązek inwestora w zakresie spełnienia „wymaganych przez właściwe przepisy czynności związanych z przygotowaniem robót" należy wskazać grupę czynności związanych z dokonaniem wszelkich wskazanych w przepisach prawa ustaleń wraz z opracowaniem dokumentacji projektowej, ale również dokładne terminy uzupełniania tych czynności w zakresie, jaki okazał się konieczny do wykonania zobowiązania.

W tym zakresie należy wskazać obowiązki inwestora przewidziane w art. od 28 do 40a ustawy prawo budowlane, a zatem m.in. przygotowanie lub uzyskanie odpowiednich opinii, uzgodnień i pozwoleń, przeprowadzenie odpowiednich badań oraz dokonanie niezbędnych ustaleń.

W zakresie dostarczenia projektu, warto wprowadzić do umowy ściśle oznaczony termin, w jakim zamawiający ma obowiązek usunąć wady projektowe i dostarczyć wykonawcy dokumentację umożliwiającą dalsze prowadzenie prac z jednoczesnym zastrzeżeniem, że okres, kiedy był zmuszony wstrzymać wszystkie prace, w tym okres, w którym oczekiwał na uzupełnienie dokumentacji lub wprowadzenie w niej zmian, zostaje wyłączony z okresu realizacji zobowiązania. W orzeczeniu z dnia 20 listopada 2002 r., SN wypowiedział się w ten sposób, że świadczenie jednej ze stron umowy powinno być spełnione w takim terminie, aby druga strona mogła wykonać terminowo swoje zobowiązanie[10].

Dodatkowo warto wskazać w umowie model wprowadzania zmian w zakresie terminu wykonania zobowiązania w wypadku ujawnienia się okoliczności od wykonawcy niezależnych o takim skutku, który powoduje, że wykonanie umowy w pierwotnie zakładanym terminie jest niemożliwe.

Możliwość wprowadzenia zmian w zakresie terminu realizacji umowy o roboty budowlane zamówienia publicznych jest ograniczona. Zgodnie z art. 144 ust. 1 p.z.p., zakazuje się istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru wykonawcy, chyba że zamawiający przewidział możliwość dokonania takiej zmiany w ogłoszeniu o zamówieniu lub w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz określił warunki takiej zmiany. Jeżeli jednak w specyfikacji istotnych warunków zamówienia oraz w umowie przewidziano możliwość jej zmiany oraz określono jej warunki zgodnie z treścią tego przepisu, to jest ona dopuszczalna. Jeżeli jednak zamawiający nie przewidział możliwości wprowadzenia takiej zmiany,, zmiana nie może zostać dokonana.

Gdyby jednak okazało się, że termin ukończenia wykonania zobowiązania z tytułu umowy o roboty budowlane nie został wyraźnie oznaczony, to zgodnie z art. 455 k.c. należy pamiętać, że *jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania.*

Należy mieć na względzie, że niektóre ze sformułowań nie dają się jednoznacznie interpretować, tak jest np. w zakresie terminu „zakończenia budowy". W orzeczeniu z dnia 11 stycznia 2018 r., Naczelny Sąd Administracyjny wskazał, iż: „Kryterium „zakończenie budowy" jest terminem nieostrym i budzącym wątpliwości interpretacyjne. Przez to pojęcie należy rozumieć doprowadzenie budowy do takiego stadium, w którym w przypadku legalnej budowy obowiązuje zawiadomienie o jej zakończeniu lub wystąpienie z wnioskiem o udzielenie pozwolenia na jej użytkowanie. W połączeniu z terminem budowa, zdefiniowanym w przepisie art. 3 pkt 6 p.b., przez „zakończenie budowy" należy rozumieć doprowadzenie budowy do końca, czyli wykonanie obiektu budowlanego w określonym miejscu albo zakończenie odbudowy, rozbudowy i nadbudowy takiego obiektu. Powyższe rozumienie zakończenia budowy nie daje zatem podstaw, aby przyjąć, że w przypadku zakończenia wykonania obiektu budowlanego w określonym miejscu, a następnie dokonania w nim po kilku latach użytkowania rozbudowy, nadbudowy albo remontu lub przebudowy, w rozumieniu art. 3 pkt 7 p.b., mamy do czynienia z kontynuacją samowoli budowlanej"[11]. Jak wynika z powyższego termin zakończenia budowy nie zawsze daje się określić precyzyjnie, podobnie jak w przypadku terminu uzyskania pozwolenia na użytkowanie (art. 55 prawa budowlanego), które może zostać wydane dopiero po spełnieniu wszystkich ku temu przesłanek.

Tomasz Sułkowski
Wspólnik zarządzający
Kancelaria Prawa Gospodarczego
GRAVIS LEGAL GROUP
Widera, Sułkowski Spółka jawna
www.kancelariagravis.pl

Serdecznie zapraszamy
do odwiedzenia nas w sieci:
Facebook: Kancelaria Gravis
Blog: Między młotem a kowadłem

---

[1] „Raport dotyczący stosowania kar umownych w zamówieniach publicznych" Raport Urzędu Zamówień Publicznych z marca 2018 r., s. 11.

[2] Raport dotyczący stosowania kar umownych w zamówieniach publicznych" Raport Urzędu Zamówień Publicznych z marca 2018 r., s. 20.

[3] Raport dotyczący stosowania kar umownych w zamówieniach publicznych" Raport Urzędu Zamówień Publicznych z marca 2018 r., s. 21.

[4] Por. L. Więcław-Bator L. Kruszka, Umowy o roboty budowlane w zamówieniach publicznych. Wykaz najczęściej spotykanych nieprawidłowości i uchybień. Zalecenia dla zamawiających i wykonawców. Wzory pism, WKP Warszawa 2018, s. 75.

[5] J. Strzępka, (w:) red. S. Włodyka, System Prawa Handlowego, Tom 5, Prawo umów handlowych, C. H. Beck 2011, s. 1064.

[6] Dr inż. Agnieszka Leśniak, Przyczyny opóźnień budowy w opiniach wykonawców, Czasopismo techniczne Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Zeszyt 2, Rok 109, 1-B/2012 s. 58.

[7] Dr inż. Agnieszka Leśniak, Przyczyny opóźnień budowy w opiniach wykonawców, Czasopismo techniczne Wydawnictwo Politechniki Krakowskiej, Zeszyt 2, Rok 109, 1-B/2012 s. 59.

[8] W tym miejscu doprecyzowania wymaga fakt, iż jeżeli w toku wykonywania prac budowlanych wprowadzane są zmiany projektowe to w zależności od ich rozmiaru i zakresu wykonawca oczekuje na dostarczenie dokumentacji zamiennej. Jest możliwe, że w tym czasie nie może wykonywać prac budowlanych w całości lub w części, co może mieć istotne znaczenie z punktu widzenia możliwości realizacji zobowiązania w terminie, albowiem wykonawca przystępując do prac zwykle kalkuluje terminy realizacji zobowiązania opierając się na założeniu, że prace budowlane będą możliwe do cyklicznego wykonywania w tempie zaplanowanym przez wykonawcę. Jednocześnie szczególnego podkreślenia wymaga fakt, iż wykonawca składając ofertę i ustalając termin zwykle nie kalkuluje przerw w możliwości wykonywania prac, albowiem nie zakłada, że projekt dostarczony przez zamawiającego ma wady lub będzie zmieniany w całości lub w części w taki sposób, który spowoduje konieczność wstrzymania prac. Dodatkowo należy mieć na względzie, że niejednokrotnie wstrzymanie prac tylko w jednym, np. niewielkim zakresie może powodować zatrzymanie całej inwestycji lub jej istotnej części z uwagi na powiązanie technologiczne prac budowlanych oraz technologię ich wykonania tzn. – niektóre prace można wykonać wyłącznie po uprzednim ukończeniu prac przewidzianych w technologii budowy wcześniej. Np. nie jest możliwe wykonanie tynków w budynku bez ukończenia budowy stanu surowego, a tynki będzie można wykonać po ukończeniu instalacji wewnętrznych; w ten sposób brak wykonania stanu surowego może wstrzymywać wszystkie prace, takie jak instalacje tynki i nasze dokończenia budynku, a zatem niemalże cały proces technologiczny dalszej budowy.

[9] Zob. Uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2013 r., I CSK 748/12, OSNC 2014/6/67.

[10] Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 listopada 2002 r., V CKN 1300/00, LEX nr 77051.

[11] Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego dnia 11 stycznia 2018 r., II OSK 768/16, LEX nr 2508332.

GRAVIS LEGAL GROUP

KANCELARIA PRAWA GOSPODARCZEGO
WIDERA, SUŁKOWSKI SP. J.

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA PRAWNA

MASZ PROBLEM NATURY PRAWNEJ?

- zostałeś obciążony karą umowną?
- nie otrzymałeś wynagrodzenia dodatkowego?
- masz problemy z wykonawcami lub podwykonawcami?

SKONTAKTUJ SIĘ Z NAMI

Kancelaria Prawa Gospodarczego
GRAVIS LEGAL GROUP Widera,
Sułkowski sp, j,
ul. Jagiellońska, 41-902 Bytom
Tel: 32 445 02 31, 570 033 752
www.kancelariagravis.pl

PRZEKAŻ NAM SPRAWĘ DO BEZPŁATNEGO ZAOPINIOWANIA

44-100 Gliwice
ul. Bojkowska 16
tel.: 32 232 03 74

BUDUJ z nami swoją PRZYSZŁOŚĆ!

ZESPÓŁ SZKÓŁ BUDOWLANO - CERAMICZNYCH

Technikum nr 4

- Technik budownictwa
  z projektowaniem 3D
- Technik robót wykończeniowych w budownictwie
  z elementami dekoracji wnętrz
- Technik architektury krajobrazu
  z elementami florystki
- Technik renowacji elementów architektury
- Technik geodeta
  specjalność geoinformatyka
- Technik urządzeń i systemów energetyki odnawialnej

Patronat: MR Construction, GRUPA KAPITAŁOWA MOSTOSTAL ZABRZE

Branżowa Szkoła I Stopnia nr 4

- Monter zabudowy i robót wykończeniowych w budownictwie
- Klasa wielozawodowa - pracownicy młodociani - murarz-tynkarz, betoniarz-zbrojarz, cieśla, dekarz

Patronat: GRUPA KAPITAŁOWA MOSTOSTAL ZABRZE

www.zsb.gliwice.pl ZSBCGliwice